

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilvtér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tárfogata 15 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilvtér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A püspök érkezése

A rimaszombati róm. kath. egyháznak e héten ünnepe lesz.

Sipeki Balás Lajos megyés püspök érkezik meg csütörtökön s osztja ki hívei között a bérmálás szentségét.

A hívek száza s ezrei várják örömmel a főpásztort, de az egész város közönsége örömmel üdvözli e napon, midőn tulajdonképen első ízben van alkalma vendégeként üdvözölni falai között.

Nemcsak a kath. hívek, de — úgy hisz-
szük — az egész rimaszombati társadalom igye-
kezni fog kellemessé tenni az egyháznaknak
ittléte perceit, s a nagyműveltségű püspök is
meg fogja találni a módot arra, hogy a rima-
szombati társadalommal való érintkezése örven-
detes legyen.

Nálunk a felekezeti béke hagyományos szo-
kás, régi örökség; — a legnagyobb számú vallás-
felekezet főpásztorával való érintkezés e békének,
a békés egyetértésnek csak a legbiztosabb záloga
lehet.

Volt idő, mikor nem közülünk, de éppen
arról a magas helyről jövő áramlat majdnem
sebet ütött e tradicionális tolerancián, — midőn
egy askéta szellemű püspök s itt nálunk a püs-
pök ellen egy epés tollu és epés lelkű ujságíró
verte a harci riadót az egyházpolitikai viharok
idején.

A hullámok azonban elsimultak, a vihar
lecsendesült; egyedüli maradványa egy új társa-
dalmi egyesület lett, melynek azonban csak czime
s neve az, mely felekezeti jellegű, — maga az
egyesület egy közhasznú kulturintézménye társa-
dalmunknak, önmaga semmisítvén meg azokat a
rémképeket, melyek alakulásakor az aggódók előtt
felmerültek.

Új idők jöttek, részint a régi, részint új
emberekkel, de a szellem maradt az a régi jó,

békés irányzatu szellem — a harci riadó el-
hangzott eredmény nélkül.

Nem jött sem harcz, sem háboru, s nem
jön sem most, sem a jövőben, mert a püspök
Balás Lajos, ki tudja azt, hogy elmúltak azon
idők, melyekre vonatkozólag olvassuk az irásban,
hogy: „nem békét jöttem hirdetni, hanem har-
czot.”

„Qui episcopatum desiderat, bonum, opus
desiderat” — mondja Szent Pál.

Hogy *Sipeki Balás Lajos* kívánta-e a püs-
pökséget vagy nem, nem tudjuk, de valószínűnek
tartjuk, hogy igen, mert rá is illenek a szent-
írás szavai, hogy nem azért gyújtják a meg-
gyertyát, hogy a véka alá rejtsek, hanem, hogy
világítsanak.

Neki, ki az Istentől fényes tehetséget, meg-
nyerő külsőt, kiváló jó modort, vezető erőt ka-
pott, kívánia kellett, hogy e tehetségeket, jó
tulajdonságokat Isten dicsőségére, az egyház és
a hívek lelki hasznára a püspöki széken gyümöl-
csöztethesse, nehogy úgy járjon, mint az evan-
geliumi fősvény ember, ki elrejtette s kamatozat-
lanul hevertette a neki adott girákat.

De, hogyha kívánta a püspökséget — szent
Pál szavai szerint kívánta az opust, a munkát
is, minek egyházkormányzati ügyein kívül mos-
tani három hétig tartó bérmautja is bizonyosága.

Bérmautja a szeretet utja lesz mindenütt,
szeretettel, örömmel, virággal, diadalkapokkal,
bandériumokkal, mosolygó arcokkal fogják fo-
gadni mindenütt; s majd ha kifáradtan vissza-
tekint otthonában kétszeresen fáradságos útjára,
mert hiszen nemcsak bérmálni, de megfigyelni,
a saját szemével látni is akart, azt hisszük, a
visszaemlékezés Rimaszombatra kellemes lesz.

Ide örömet hozott, de bizonyos, hogy rá
nézve is öröm volt látni, a mit itt látott.

Ebben a hitben üdvözöljük mi is az ide
jövendő főpásztort.

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk közönsége folyó hó 24 én rendkívüli
megyebizottsági közgyűlést tartott. A közgyűlést d. e.
pontban 10 órakor *Fáy Gyula* főispán nyitotta meg, s
megnyitás után főispáni jogánál fogva dr. *Törköly József*
fiatal ügyvédet tb. vármegyei alügyészsé nevezte ki. A
kinevezést a bizottsági tagok simpathiával fogadták, mire
a kinevezett a hivatalos esküt letette.

Napirend előtt dr. *Kovács László* rimaszombati
városi polgármester kért szót, s rövid de tartalmas be-
szédben fejtegette a szuhavölgyi vasutnak kiépítési szük-
ségségét, s ezen vonalnak a feled-tiszolcai vonalba
Rimaszombat vasuti állomással való bekapcsolását. Tudu-
mása szerint a szomszédos Nógrádvármegye mindent
elkövet a vonal kiépítése és a füleki állomásba való be-
kapcsolása érdekében, s a legmesszebb menő anyagi áldo-
zatokra is kész. Nagy hiba és veszteség lenne nemcsak
a városra, de az egész vármegyére, ha sikerülne Nógrád-
vármegyének e vidéket is elszakítani és forgalmát Nógrád
felé irányítani. Kéri a vármegye közönségét, kövessen el
mindent és egy küldöttség által igyekezzék a m. kir.
kereskedelmügyi miniszteriumot annak az eszmének és
tervnek megnyerni, hogy ezen vonal Rimaszombattal
köttessék össze.

Felszólalása általános helyesléssel fogadtatván annak
és a vármegye, valamint a város érdekeinek támogatására
nyomban *Bornemisza László* alispán szólal fel s bizo-
nyos megütközéssel veszi, hogy a szomszédos Nógrád-
vármegye tulajkarja ebben Gömörmegyét licitálni, annál
is inkább rosz néven veheti a vármegye e törekvést és
az ellen minden lépést meg kell tenni, mert az az épi-
tési vállalat, mely a Szuha völgyét Fülek állomáshoz
akarja a fővonalba bekapcsolni, az építésből eredő nyere-
ményre van főképen fektetve, míg ama vállalkozás, mely
vármegyénk testének a határán fekvő részét Rimaszom-
bat állomásra akarja bevezetni, elsősorban a vármegye
közgazdasági, kereskedelmi és ipari érdekeit viseli szíven.
Felszólalása nagy hatást keltvén, utánna *Szentiványi*
Árpád országgyűlési képviselő és megyebizottsági tag
emelkedett szólásra.

Szentiványi éles, kemény szavakkal kel ki az ellen-
támadás ellen, melyet vármegyénk ellen irányítanak a
vidék elszakasztása céljából. Meg van győződve és biztos
tudomása van arról, hogy míg a vármegyét és Rima-
szombat várost nem vezeti más, mint a mindnyájunk
érdeke, addig a másik vállalkozás, mely Nógrád felé
gravitál, tisztán nyereszkedésre van állapítva, a mi kü-
lömben ki is fog tűnni majdan, ha a miniszteriumnál

TÁRCZA.

Versek.

I.

Ah, mily nagy ez a Budapest!
Belátni sem lehet!
Míg rajt' az ember áthalad,
Sétálhat eleget!

A tarka-barka népcsoport,
Hajszolja egy a mást;
Nem hall egyebet itt a fül:
Zajt, lármát, kacagást!

A sok ház is mind oly magas!
Az ablakok nagyok!
Hej, kik ott laknak, sorra mind
Urak és — gazdagok!

Ez zsúrja jár, koncertre az,
Még bábra is telik!
. . . Otthon meg édes jó anyám
Foltozgat estelig.

II.

Jaj, be' fényes ez a csarnok!
Be' hangos a terme!
Nem csoda, hisz' cigány-banda
Muzsikálgat benne!

A sok asztalt körbe ültek
A módos vendégek,
Zene mellett mulatgatnak,
Isznak, nevetgélnek!

A jó kedvet, vidámságot
Le sem lehet irni . . .
Én meg itt a járda szélén
Ugy szeretnék sírni!

III.

Munkás volt . . . s a keze érdes,
Ott dolgozott a gépgyárban,
Reggel hattól, este hétig,
Hideg télben, meleg nyárban.

Egyszer robbanás hallatszott . . .
Összeesődött a gyár népe —
Akkor már a szegény munkás
Ott fetrengett piros vérbe'.

Szomszédból is jött egy asszony,
Oly sápadt volt az orcája!
Haja lógott, ajka bűgött —
Négy gyerek szaladt utánna.

Ötödiket karján hozta,
Sirtak, rítak együtt véle —
Aztán a nő rája roskadt
Férje véres holttestére.

— Öt gyermekem, jaj, be' árva!
Ki fog kenyeret keresni?! . . .
Szólt a gyáros: Tudj' az Isten!
Most csak ezt kell eltemetni!

. . . Meg van írva kezdet óta
Zenitjén az Ur égének:
Ez volt, ez marad, ez is lesz
Sorsa lenn a — munkás népnek!

A teremtés napjai.

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

VI. Az ötödik nap.

Hátra van még a levegő valódi urainak: a repülő
madaraknak kérdése. Voltak-e valódi madarak ebben a
korszakban? Valószínű, hogy voltak, de azoknak hullái
nagyon ritkán kerülhettek az iszapba és így a tengeri
üledék-közetekben nem igen fordulhatnak elő.

Mégis látszólag van egy: a solenhofeni márgapalá-
ból került elő 1861-ben egy teljes csontváz szárny- és
farktollak lenyomatával s a londoni muzeumban van. A
másik teljes lenyomat ebből 1877-ben került elő s a
berlini muzeumba jutott. Ez az állat valóságos lázba
hozta a tudományos világot és a közönséget is, elnevez-
ték ősmadárnak: *archaeopterix lithographica* s ebben
vélték föltalálva a gyíkok és a madarak kapcsolatát. A
lenyomat szerint az állat csontvázában a fogazott állkap-
csok, a szárnyon lévő 5 újj és a farkcsigolyák gyíkszerű
megnyulása gyíkra utal, de a szárny- és farktollak ma-
dára emlékeztetnek. Testén azonban nem volt tolla,
csupasz lehetett a kövület szerint. Lázos fantáziájú geo-
logiai festők meg is festették az *archaeopterix*et mint
magasan repülő madarat, de az öröm úgy látszik, korai
volt. Az *archaeopterix* ugyan gyík és madár tulajdonsá-
gokat egyesítő alak, de egyáltalán nem ősmadár, nem a
keresett átmenet a hullók és a madarak között. Ez a
dolog legujjabban derült ki. A berlini palakó táblát azóta
gondos vizsgálat alá vették és a márgapalába belekövült
részeit: a mellcsontot, a váll- és medenczecsontot kivé-
ték a palából s így a madártípus megítélését lehetőbbé
tették. E vizsgálatok alapján „C. H. Herst az *archaeop-
terix*et nemcsak madárnak nem tartja, hanem fákon
mászó négylábú állatnak, a mely csak a közelbe repül-
hetett, erre enged következtetni a test nagy súlya, az-
után az a körülmény, hogy a csontok nem üresek, hanem
tömöttek s végül az is, hogy a szárnyizmok gyöngék
voltak, mert a mellcsont alkata erős izmok odakapcsolá-
sára helyet nem ad.” (Natur. Science. Vol. VI. 1895.
Idéve Prohászka: Föld és ég 363 lap.)

Sajátságos, hogy erről a dologról magyar tudomá-
nyos műveinkben nem olvashatunk, csak egy kisebb
polemikus füzetben (Platz: A származástan kritikája)
van érintve a dolog, de ily részletességgel egy tudós
theologus könyvéből kellett az ügy állását megismernem.
Annyira el vannak-e fogulva tudományos körünk a le-
származás kérdésében, hogy minden felületet következ-
tetés jó nekik, ha a leszármazás mellett látszik bizonyi-
tani, és figyelembe sem veszik az ellenkező komoly fej-
tegetést? Így nem használnak sem a leszármazás elmé-

az építési terveket és költségvetéseket fogják felülvizsgálni. Véleménye szerint is mindent el kell követni a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnál, hogy a *Fazekasasszalusi*—*Rimaszombat* vasuti vonal kiépítésének terve fogadtassék el.

Indítványozza, hogy e czéltől a vármegye fő- és alispánja, az országgyűlési képviselők és Rimaszombat város polgármestere, valamint vezető embereiből alakított küldöttség járjon még e hó folyamán a kereskedelmi miniszteriumhoz.

A felszólalások után, melyet a szép számmal egybegyűlt bizottsági tagok nagy tetszéssel fogadtak, elnöklő főispán kimondotta a határozatot, mely szerint a vármegye közönsége erős állást foglal a *Fazekasasszalusi*—*Rimaszombat* vasuti vonal kiépítése mellett és e czéltől egy nagyobb küldöttséggel járul a m. kir. kereskedelmi miniszter elé.

Napirend előtt egy igen fontos kérdésben, a cigány ügy kérdésében szólal fel még *Bornemisza* alispán; élénk szavakkal festi azt a tünhetetlen és veszélyes állapotot, melyet az oláh cigányok kóborlásaikkal idéznek elő a vármegye területén.

Hat-nyolcz kocsi álló felfegyverzett cigánykaraván járja folyton a vármegyét azóta mióta a szomszédos vármegyék területéről ki lettek tiltva. Különösen *Tamási*, *Jánosi* és *Osgyán* községek határai azok, hol e karavánok sátoroznak. — A jól felfegyverzett és erős férfiakból álló vakmerő cigánycsapatok szemben a községi előjáróságok teljesen tehetetlenek, mert életveszéllyel jár velök szembe szállni. Folytonos a panasz, hogy az élet- és vagyonbiztonságot, e mellett pedig különösen az állategészségügyet veszélyeztetik.

Ez irányban az előző években már a vármegye intézkedett is annyiban, hogy a csendőrség figyelmébe ajánlotta e csapatok garázdálkodásait. A csendőrség minden esetben a megye határára kíséri a karavánokat, de mivel a vármegye területéről nem lehet őket kitiltani, ismét kerülő utakon más és más helyre térnek vissza. Véleménye szerint addig is, míg e kérdés országosan rendeztetnék, egyedüli czélra vezető intézkedésnek talánna, ha a vármegyei szabályrendelet ez irányban módosították és a járásbeli főszolgabíróknak jog adatnák arra, hogy kihágás esetén a cigányokat szigorúan büntetnék. Más erélyesebb intézkedést alig tudna javallani, mert ezek a bandák jó részben megyei illetőségű egyénekből állanak, letelepítésük azonban teljesen kivihetetlen és lehetetlen.

Az alispán körültekintő gondosságát és kimerítő véleményes jelentését a közgyűlés egyhangú helyesléssel fogadta és a további intézkedések megtételével megbizta.

Ezután reá térvén a közgyűlés a tárgyszorozatban foglalt ügyekre, ezek közül egyik fontos tárgya volt a közgyűlésnek a m. kir. Ludovika Akadémiában megüresedett gróf Buttler-féle alapítványi helynek ajánlás utján való betöltése.

A megyebizottsági közgyűlés konstalálta, hogy az alispán a pályázati hirdetményt kellő időben és a legzelebb körben közzétette.

Pályázat azonban csak az utolsó pillanatban érkezett be és pedig *Krausz* Gyula roznyói megyebeli és *Jeney* Andor zemplényi megyebeli legyesbényei illetőségű ifjú részéről. A két ifjú minősítése megfelelően a pályázati feltételekben foglalt követelményeknek, a közgyűlés mindkettőt jelöli, illetve ajánlja és pedig mivel *Krausz* megyebeli ifjú, elsősorban őt.

Hensch Géza tb. főorvost a dr. *Lóthy* János nagy-
rőzei járás tisztii orvos elhalálása folytán a járási orvosi teendőket helyettesítésével megbízott orvost a vármegye bizonyos javadalmazásban kívánja részesíteni.

Putnok nagyközséget azon kérvényével, hogy a *Forrás-patak* tervbe vett szabályozási költségeihez a vármegye pénztárából 1200 kor. segélyt járjon, elutasítja, illetve nem teljesítheti, mert erre alappal nem rendelkezik, de meg praecedenset sem akar alkotni.

A közgyűlés az alispánt felhatalmazta, hogy időnkint a vármegyei közpórház igazgatójának indokolt hivatalos előterjesztésére a szükséghez képest a vármegyei

alpok valamelyikéből 10000 korona erejéig 3 hó alatt visszatérítendő 4%-os kölcsönt engedélyezzen, mert a kórház igen sok esetben a m. kir. belügyminiszterium lassu utalványozása következtében nem képes napi kiadásait fedezni. Ezen határozatot azonban a közgyűlés jóváhagyás végett a m. kir. belügyminiszteriumhoz rendelté felterjeszteti, s csak annak jóváhagyása után fogja végrehajtani.

Ezután következtek Rimaszombat r. t. városnak a város fejlesztése érdekében hozott több határozatainak felülbírlása.

A városnak a *Róth*-féle belső ingatlanok eladása, valamint a *Máriássy* Lászlóné, *Pitta* Lipótné, *Medveczky* Sándor és nejevel megkötött adásvételi szerződések tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlés jóváhagyja. Ugyancsak elfogadja, illetve jóváhagyja a *Hunyady* u. csatornázása tárgyában hozott határozatát is.

Ez után következett az öreg „Három Rózsa” városi vendéglő sorsának eldöntése. — Évek óta fontos kérdés és hasznavehetlen, a mai kor igényeinek már egyáltalán meg nem felelő épület jövő sorsának eldöntése. Nemcsak a zöld asztal mellett, de a városházán kívül is sokat, talán még többet foglalkozott a közönség e kérdéssel, mint a városatyák. És ha a hallott véleményeket összegezzük, annak eredményét abban adhatjuk, hogy a nagy közönség véleménye szerint leghelyesebb lenne már csak kegyeletből is e régi épületet meg nem bolygatni, hanem helyesebb lenne azt más valami módon és czélra értékesíteni (p. u. városháza) és egy új modern vendéglőt emelni, a mely czélra sokak szerint alkalmas épület lenne a régi kaszárnya, különösen szerencsés fekvésénél fogva.

Több ízben határozott már a város képviselőtestülete e kérdésben és több ízben fektűt ez ügy a vármegye zöld asztalán is, azonban minden esetben az végleges eldöntést nem nyert.

Mi csak a közvéleményt tolmácsoljuk akkor, ha örömmel hozhatjuk nyilvánosságra, hogy a vármegye bölcsen gondolkozó közönsége ma sem fogadta el a város azon határozatát, mely szerint a „Három Rózsa” vendéglői czélokra átalakíttassék és által építtessék.

Megvagyunk győződve és ismerjük is a tervező mérnök ur képességét, de aligha elég lenne a költségvetésre e czélra felvett 50 000 korona. Még a régi időben épült nagy épületnek, erős falainak és boltozatainak lebontása is véleményünk szerint igen nagy költségre kerül s ez után jön a még drágább átépítés és akkor sem fog a czélra megfelelni, mert a hely igen egészségtelen vendéglői czélra, hol sok szennyvíz és piszok kerül a vezetékbe; továbbá szűk, nincsen levegő és e mellett igen tűzveszélyes is. — De mérnöki tudomány sem kell hozzá, csak körül kell nézni e szerencsétlen épületnek építési szerkezetét. A tért nem a helyiségek töltik be, illetve foglalják el, hanem a vastag falak és a rozsbosztás. Már most, ha nagyobb akarjuk tenni az épületet, a mi föltétlen szükséges, akkor óriási rombolást kell végezni, a mi egyenlő egy újraépítéssel s ez aligha kijön 50.000 koronából és akkor sem lehet belőle megfelelő modern vendéglőt építeni. Ma már a közönségnek levegő kell, a mi itten ma sincs és ha esetleg a terv szerint átépítik és még egy emeletet húznak, akkor teljességgel nem lesz. Hozzáadva ehhez, hogy az előtte elterülő Erzsébet-tér minden reggel piszok baromfi- és bűzhödt zöldségtelep, s ha szél fúj, akkor pedig a tűdőt megölő porfelleg hazája, joggal kérhetjük a közegészségügy őreitől az orvosoktól, szerencsés gondolat és állapot-e ez?

Megvagyunk győződve, hogy ezek az okok vezették a megyei bizottság szöszölőit és tagjait, midőn a város határozatát vissza utasították. Ez vezette *Hevessy* Bertalan bizottsági tagot is, midőn minden érdek nélkül helyesen szólalt fel és mutatott reá a bajokra Ugymond, nehezteli a város, hogy a vasutakat Nógrád felé irányítják és még sem gondoskodik arról, hogy egy megfelelő vendéglője legyen. Már pedig az utazó közönség azt a várost keresi fel szívesebben, hol kényelmes megszálló helyet talál. Valóságos miséria az, mi évtizedek óta e városban van a vendéglőket illetőleg, s épen ezért a városnak gondos-

kodnia kell egy megfelelő modern kényelmes szállodáról, melyben mindenféle kényelmi igényei kielégítést találjanak.

Utána *Molnár* József vármegyei és városi gyűlés-termeink egyik jeles szónoka és ügybuzgó tagja szólal fel, ki igen higgadtan és tárgyilagosan szól e kérdéshez. Köztudomásra hozza és pártolja a várost, hogy a város tudatában van ezen körülményeknek és nagyon is megfontolva járt el e kérdésben is. Mulasztás tehát a várost nem terhelheti, de azon körülmény, hogy a városnak sok épülete van értéktelen töke gyanánt, parancsolja a legnagyobb takarékoskodást és körültekintést. Megnyugvással fogadja az állandó választmány határozati javaslatát és biztosítja a megye közönségét, hogy a város e kérdést újabb beható tárgyalás alá fogja venni és igyekezni fog a követelményeknek és igényeknek megfelelni. Felszólalása és érvei igen helyesek voltak és a jövőre nézve abból igen biztató ígéretek vonhattunk le.

Még egy körülményre hívjuk fel a közönség becses figyelmét. Kik a városi életben tevékeny szerepet visznek, gondoljanak csak vissza arra, hogy mennyit költött már apránként a város az ódon Rózsa vendéglőre és mennyivel lett jobb a régivel? Sammivel. Csak köntöse változott időnkint az újrafestéssel, mely alul azonban újra hirtelen előbujtak azok a bizonyos éjjeli bogarak, melyek nem hagyják az embert aludni. Földszinti helyiségei pedig valóságos patkánybarlangok, mely undok állatokat innen, ha vendéglő marad, soba sem lehet kipusztítani.

Ezek után nyugodtak vagyunk, hogy azok, kik más véleményen voltak és azt hangoztatták a fórumon, hogy a megye atyáskodni akar a város felett, igazat fognak adni a vármegye közönségének.

Azután *Dobsina* r. t. városnak került több határozata elbírálás alá, a melyek ugy a törvényes, mint alaki kellékeknek megfelelően, jóváhagyásban részesítettek. — Ezek közül legfontosabb a városnak a létesítendő *dobsinai*—*poprádi* vasuti vonalra felajánlott *egy millió* kor. hozzájárulási elhatározása, mely szerint *Dobsina* város különösen erdészeti termékeinek kihasználása érdekében egy millió koronát szavazott meg elvben a vasutra és annak évenkénti 50000 koronás első részletét akkor fogja folyósítani, ha a finanszírozás befejezést fog nyerni.

Ezen elhatározásában az vezette a várost, hogy igen nagy terjedelmű erdőbirtoka fekszik a sztraczenai völgyön, melyen a vasut felépíttetni tervezetik. Tekintettel eme fontos közgazdasági érdekre, a vármegye az elvi határozatot jóváhagyásban részesítette. Mi csak annyit fűzünk hozzá, hogy a mennyiben *Igló* város is mindent elkövet, hogy e vonal *Bellér* vagy *Veszverés* állomásoktól kiindulva vezetessék *Igló* felé a vármegyének is mindent el kell követni, hogy az *Dobsinán* keresztül a világhírű *jégarlangot* érintve építtessék ki *Poprádra* Ugy hallottuk, hogy az *Egertől* erre felé épülő vasut érdekesoportja is anyagilag támogatja e terv megvalósulását.

A közgyűlés mielőtt befejezést nyert volna, nem helyeselte azon meghonosított szokást, hogy a járási és városi tisztviselő bizottsági tagok sok esetben nincsenek a járást, vagy várost érdeklő ügyeknél jelen. Ennek érdekében elvárja a közgyűlés, hogy jövőben ezen nem helyeselhető szokás meg fog szűnni.

Egy fontos momentumról kell még megemlékeznünk. A gyűlés végén napirend után az alispán bejelentette, hogy annak idején a vármegye közönsége megbizta, miszerint érdemekben gazdag és nyugalomba vonult főispánunk pelsőci *Hámos* László arczképét festesse meg a gyűlésterem részére. *Hámos* László ezt megfestette és a vármegyének ajándékozta. Kéri az alispán, mikor gondolná a vármegye közönsége a képet ünnepélyesen leleplezni. A vármegye közönsége akként határozott, hogy azt a nyári rendes gyűlésen fogja ünnepélyesen leleplezni és az ünnepi szónoklat megtartásával *Lukács* Géza vm. főjegyzőt bizta meg.

Ezután a nagy érdeklődéssel lefolyt gyűlés délben 12 órakor véget ért.

letének, sem pedig az igazságnak, a mely irtózik előre készített tudományos rendszerektől!

A jura után a föld középkorának utolsó szakasza: a *krétakorszak* következett.

Egy ideig még fentartotta magát a jurai világ élete, de lassanként aláhanyatlott és helyet adott az újabb alakoknak. Míg a jura világa földrajzilag olyan lehetett Európa területén, mint ma a Csendes óceán szigetei: addig a krétában összefüggőbb szárazföldek körvonalai bontakoznak ki s azokon tavak, folyók képződnek. Anglia, Franciaország szomszédos partvidékei, Észak-Németország e korszak képződményeit mutatják. Megvannak rétegei Svájcban, a Szász- és Csehországot elválasztó hegységben, a melyet Szász-Svájcnek neveznek. Nem hiányoznak képződményei nálunk sem a Bakonyban, valamint a Kárpátok homokköveiben.

A kréta korszak képződményei nagyon sokféleek és változatosak s ezért nagyon sok alosztályt különböztetnek meg, a melyek sokszor a vidékszerűség jellegét tüntetik föl. A sokféleségbe a növény és állatvilág hoz egységet és kapcsolatot. A kréta elnevezésre okot a fehér mészkövek adtak, a melyeket az ekkori tengerekben élő apró foraminifera állatok alkottak a tengervíz műhelyében, épenugy, mint ma a korallok alkotnak más óceánokban szirteket és szigeteket.

A kréta-korszakban Európában éghajlati különbség mutatkozik. Északi és déli kréta tenger lehetett közbeneő szárazfölddel. Az északiiban ammoniták és belemniták élnek, míg a déliben feltűnő a hippuritek tömeges képződése.

Ezidőtájt Angolország össze volt kapcsolva Európa szárazföldjével, mert ugyanazok a képződmények folytatódnak Franciaország és Belgium partvidékein, a melyek Angliában megvannak. Az északi kréta tenger partjai Angliától Paris vidékén át Prága felé húzódtak s innen a Kárpátok vidékére is nyultak be tengeröblök. A déli kréta tenger Franciaország és Spanyolország közé nyumulva az Alpesek déli lejtőin öblösödött be s elborította Olaszországot, kivéven annak déli részeit.

A kréta korszakban D'Orbigny öt emeletet különböztet meg. Jelenleg alsó és felső krétára osztják. Az alsó kréta rétegei a neokom (neuchateli) és a gault,

a felső krétában van a cenomani, turon és senon képződmény.

A cenomani emelet kövületeire akadtak nálunk pl. Dáva környékén, a hol növényi és állati kövületek fordultak elő. (Földt. int. jel. 1903. Halaváts Gyula jelentése 106 lap)

A kréta-korszak fűrája eleintén a jurához hasonló. Páfrányok, zsúrlók váltakoznak fenyőkkel és pálmához hasonló cycadeákkal. De a korszak közepe felé föltűnnek Európában a nyárfák, fűzek, jegenyék, platanok, tölgyfák, gesztenyefák, fűgék, borostyánok, magnoliák és valódi pálmák, a melyek kőszéntelepeknek adtak létet. Ilyen pl. az aikai kőszéntelep.

Az állatvilágra nézve jellemzők a már említett foraminiferek, a melyek az irókrétát alkották likacsos mészkövekkel, az ammoniták helyett szarvalaku kagylók lépnek föl: a hippuritek, a melyeket a kréta-korszak vezérlő kövületeinek szokás tartani. Ilyen pl. a hippurites polystylus, a melyet *Pethő* Gyula ismertett a pétervárad-i hegységéből. (Földtani Közönlöny 1903. jan.-ápr. 17 o.)

Érdekes még megemlíteni, hogy az a kova, a melylyel aczéllal szikrát szoktak régebben kieselni a taplóra, szintén krétatengeri képződmény, mert a krétatömeg belsejében szokott előfordulni, mint kisebb nagyobb mag. Valószínűleg kovavázak diatoma moszatok héjából állottak össze e kovamagvak.

A szárazföldi állatvilágban még mindig a nagy gyíkféle saurusok uralkodnak, de uralkod már véget járja. Érdekesen írja le *Szabó* József az óriás iguanodon egyik kiváló leletét: „A wealden-féle szárazföldnek (wealdennek) hívják az alsó kréta mocsári lerakódásait) biztos nyomait fedezték föl sajátságos körülmények között Belgiumban a bernissarti kőszénbányában 1878-ban. Kőszénfejtés közben egy utólagos hasadékra bukkantak, mely tele volt esontokkal. Azokból egy fogat vittek egy szakemberhez, ki azonnal felismerte, hogy iguanodon. A lelet fontosságához mérten fogtak a dologhoz azzal az eredménnyel, hogy vagy 100 tonna esontot vittek 22 waggonban Brüsszelbe. Hogy kár ne essék az egyes darabokon, gipszsel vonták be s aztán ruhába takarták. Természetesen meg is számozták azon rend szerint, a melyben találták. A muzeumi laboratoriumban a gipszet

eltávolították s a csontot forró zselatinban áztatták, mitől az eredeti erősséget megkapták. Tizenkét esztendei munka után 5 hatalmas példányt állítottak össze, melyek a brüsszeli muzeumnak világra szóló nevezetességei.” (Előad. a geologia köréből 308. lap) Ugyanott vagy 100 halat is találtak.

A mellékelt kép szerint az állat vagy négyszeresen föltűnhetett a embermagasságot kenguruforma állásu hullónek tartják. Papp K. szerint 23 teljes csontvázat találtak, magasságuk 10 méter, s azok a brüsszeli muzeum, egy külön termében láthatók, míg egy a hildesheimi muzeumba került. (Hogy ő a lelet korát 1873-ra teszi, míg Szabónál 1878 szerepel, ez úgy hiszem, sajtóhiba)

Az iguanodonon kívül hatalmas állat volt e korszakban a mososaurus kigyóalakba megnyúlt gyíkféle, a mely 30 méterre is megnőtt.

A madarak közül Európa kevés kövületet mutathat föl, de Észak-Amerikában több fogas madár-csontvázra akadtak. Ilyen a hesperornis regalis úszómadár s a conionisnak nevezett repülő madár. (Lásd Papp K. A föld története 150 lap.)

A krétakorszakkal bezáródik a föld középkora.

Ebben a korban, mint láttuk, a növényzet kezd a mai trópusi, középtengeri és a déli mérsékelt éghajlat flórájához hasonlítani. Az állatvilágban meg folytatódik a vizek élete gerinczelen és gerinczes formájú állatokban. A halak mellett óriási vízi gyíkok jelennek meg repülő gyíkok és madarak társaságában, sőt talán az erszényes emlősök szörványos föllépése is kimutatható. De mégis a vizek óriási termetű lakói, a gyíkféle szörnyetegek nyomják leginkább erre a korra uralkodásuk bélyegét, azokban esodáljuk a föld legóriásibb állatait, a melyen az atlantosaurus, brontosaurus, stegosaurus, mososaurus, plesiosaurus, ichtyosaurus, iguanodon és egyéb retentő gyíkok, mellettük megállapítható a madarak föltűnése és így hoztak elő a vizek elég nagy czetelait (mint Mózes látománya nevezi ezeket a szörnyeket.) uralkodtak és szaporodtak a levegő madarai is a kor vége felé. De a borzasztó méretű gyíkok hanyatlása határozottan új kor beköszöntését jelzi, a mely korban az élet a maihoz hasonlóbb formákban jelenik meg. (Folyt. köv.)

Hirek és vegyések.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk minden olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották vagy hátrálékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátrálékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Tisztelettel
a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Kun Bertalan püspök ünneplése. A tiszán-
innyi ev. ref. egyházkerület ősz püspökét Kun Bertalan,
püspökségének 40 éves jubileuma alkalmából lelkesen
fogják folyó hó 28-án Miskolcra ünnepelni. Az ünne-
pség az egyházkerület nagygyűléséből — amit ugyanezen
napon tartanak, — fog kiindulni. — A gömöri ev. ref.
egyházmegye egyházi és világi elnöksége az ünnepségen
szintén meg fog jelenni.

Egyházmegyei hírek. Nyeste József losonci
segédlelkész e hó 14- és 15-ik napján megtartott zsinati
vizsgálaton a plébániai hivatal önálló vezetésére képesítő
vizsgálatot sikeresen kiállotta. Ugyanezen vizsgálatot
ugyanasok sikerrel tették le *Liptay* Ede szolnokai h.
plébános, *Cservenka* István forgácsfalvai és *Vincze* Ala-
jos salgótarjáni segédlelkészek. *Török* Részó geszteti h.
plébános folyó hó 16-án életének 39-ik évében elhunyt.

Hivatalvizsgálat. *Kubinyi* Aladár kir. kuriai
bíró, törvényszéki elnök e hét folyamán a tornaljai járás-
bíroságnál tartott vizsgálatot. — *Dr. Mészáros* István kir.
ügyész folyó hó 23-án kezdte meg a vidéki járásbírosá-
gok vizsgálatát. E napon a rimaszécsi kir. járásbíroságot,
fogházat és az ügyészégi megbízott működését vizs-
gálta meg.

A vármegye Kossuth-szobránál. A vár-
megye közönsége egy impozáns küldöttség által képvisel-
teti magát a mai napon megtartandó rosznyói „Kossuth”
szobor leleplezési ünnepélyén. A küldöttség, melyet *Fáy*
Gyula főispán vezet és tagjai *Bornemisza* alispán, *Lukács*
főjegyző és a vármegye notabilitásai is nagy számban,
díszes koszorút helyez a szoborra, melynek szalagján ez
áll: *Gömör-Kishont vármegye, Kossuth Lajosnak.*

**Rimaszombatiak a Kossuth-szobor leleple-
zésén Rozsnyón.** *Rimaszombat* várost dr. *Kovács*
László városi polgármester és *Szabó* Elemér tanácsos
képviselek és koszorút helyeznek a szoborra. — A rima-
szombati függetlenségi pártot és „Kossuth”-asztaltársasá-
got *Perecz* Samu, dr. *Török* József és dr. *Terhes*
Samu képviselik és gyönyörű koszorút helyeznek a szo-
borra, melynek szalagján ez van írva: *Less hazádnak*
*szabadsága! A rimaszombati függetlenségi párt és „Kos-
suth”-asztaltársaság.*

A rosznyói nőegylet Kossuth-szobránál.
A mai napon Rozsnyón megtartandó nagy szoborleleple-
zési ünnepélyen a rosznyói jótékony nőegylet is tes-
tületileg részt vesz és koszorút helyez a szoborra. A
figyelmest nőegylet *Bornemisza* Lászlóné alispánét,
a Fehérkereszt egylet jó szívé és buzgó elnökét kérte
fel a nőegylet vezetésére, ki örömmel tett eleget e kitün-
tető megtiszteltetésnek.

A bolgár fejedelem Gömörben. A Garamról
vettük a hírt, hogy a vármegyénket nagyon szerető
Ferdinand bolgár fejedelem a hét folyamán incognitoban
oda érkezett és pár napig siketfajdra vadászott. Onnan
pedig nagyon kedvelt helyét, a murányi fensiket és várat
kereste fel. — A Garamon, egyik legmagasabb helyen
most egy szép vadászlatot is épített.

Előkelő vendégek látogatták meg e hó 23-án
a megyei muzeumot. Gróf *Teleky* Sándorné, irói néven
Szika, gróf *Serényi* Béláné és gróf *Teleky* Ferencz tár-
saságában nagy figyelemmel és meleg érdeklődéssel nézve
végig a muzeumi osztályokat. Egyebek közt különösen
meglepte a gömörmezei írók könyvtára, melyet még
máskor nem létesítettek és a nagyszámú és érdekes per-
gamen iratok ragadták meg figyelmét.

Ünneplés. A losonci vasúti forgalmi főnök *Koll-
man* Károly tudvalevőleg felügyelővé lett előléptetve, s
ez alkalomból tiszteletére f. hó 22-ikén Losoncban fényes
bankettet rendeztek, melyen a gömöri vasutak összes
nagyobb állomásairól is résztvettek a tisztviselőkar kép-
viselői.

A kolozsvári kollegium f. hó 22-én tartott
fényes ünnepségen a helybeli főgimnázium képviselőiben
dr. *Veres* Samu és *Kerekes* Dezső tanárok jelentek meg.

Uj ügyvéd. *Dr. Haas* Andor, Haas Salamon
helybeli üvegkereskedő derék fia, az ügyvédi vizsgát si-
kerrel letette s ügyvédi gyakorlatát itt fogja folytatni.

Esküvő. *Spéczián* Dezső, a rimamurány-salgótar-
jáni vasmű részvénytársulat rimabrézói erdőhivatalának
számvezetője f. hó 21-én esküdtött örök hűséget *Stolcs*
Ilonkának. A polgári esketést dr. *Kovács* László polgár-
mester végezte, az egyházi esketést pedig *Széman* Endre
prépost plébános. A templom hajója telve volt a jó barát-
okkal és barátokkal, kik siettek gratulálni a szép és
boldog párnak.

Eljegyzés. *Szirányi* Béla komáromi kir. folyam-
mérnök — dr. *Szirányi* Dezső fiatalágunk gárdatag-
jának testvérbátyja — özv. *Szirányi* Ernőné csetneki
földbirtokosnő fia, folyó hó 20-án jegyezte el *Koner*
Erzsikét, özv. *Koner* Bertalané szolnokmezei földbir-
tokosnő leányát.

Hivatal átvétel. *Feledy* Ferencz tornaljai kir.
járásbíró a tegnapi napon vette által a tornaljai királyi
járásbíroság vezetését.

Uj ezredparancsnok. A 25 ik gyalodezred pa-
rancsnokává, melyben sok vármegyei fiu is szolgál, *Braun*
Részó ezredes nevezetett ki. Az új ezredparancsnok,
kiről a nógrádi lapok melegen emlékeznek, új állomás-
helyét Losoncban már el is foglalta és a polgárság szí-
vélyes fogadtatásban részesítette.

Alakuló gyűlés. A gömörmezei kereskedelmi
részvénytársaság alakuló közgyűlését folyó hó 24-én dél-
után tartotta *Széman* Endre prépost elnöklésével. A tár-
saság 50 darab 2000 koronás jegyzett és részben befizetett
részvényt nyel megalakult, s igazgatósági elnökké:
Széman Endre, ügyvezető igazgatóvá: dr. *Fodor* Béla,
jogtanácsossá: dr. *Cziner* Miksa választott. Még hat
igazgatósági és 5 felügyelőbizottsági tagot választottak.

Eljegyzés. *Ernyei* Vilmos ujtantalvölgyi üveg-
gyári tisztviselő eljegyezte ugyanott *Neumann* Erzsikét.

Halálozások. *Dóbsz* Károly pádári tanítót mély
gyász érte, neje folyó hó 15-én hosszas betegség után
fiatal korban elhunyt. Férjén kívül kis árvái gyászolják.
Nagy részvét mellett temették el.

Luby Géza nógrádi földbirtokos, kit vármegyénk
több családjához rokoni kötelek fűznek, folyó hó 24-én
Vadaskerten 51 éves korában meghalt.

Stech Lajos zólyomi gyógyszerész, a zólyomi hitel-
bank volt igazgatója, *Stech* Kálmán helybeli kereskedő
testvére, folyó hó 23-án meghalt.

A konzervgyár r. t. felügyelőbizottsága *Perecz*
Sámuel elnöklésével ülést tartott folyó hó 21-én s a
mérleget jóváhagyó záradékkal ellátva, megszövegezte a
június hó 3-án tartandó közgyűléshez intézendő jelentését.

A gömörmezei múzeum június 2-án (vasár-
nap) d. e. 10—12 ig nyitva lesz. Ez alkalommal a köz-
zönség a muzeumot belépő díj nélkül látogathatja meg.

Mulatság elhalasztása. A polgári olvasókör
ifjúságának e hó 20-ára tervezett nyári mulatságát az
eső szétzavarta, s így azt el kellett halasztani. A mulat-
ságot folyó hó 26-án (ma) tartják meg.

Ifjúságunk a tornaversenyen. Az eperjesi
kerületi tornaversenyre pénteken délelőtt indult 26 ta-
nuló, leginkább a felsőbb gimnáziumi osztályokból *Sz.*
Benedek *Gyula* tornatanár vezetése; *Walleitny* *Dezső*
dr. és *Schvalm* Nándor tanárok kísérete mellett. Remél-
jük, hogy sok kitüntetéssel fognak hétéfn visszatérni. —
Igen kellemes benyomást keltett, midőn a jól fejlett,
életérs ifjak trombita és dobosz mellett délcegen von-
ultak a vasútállomásra egyforma tornaruhában. A tanul-
ságos kirándulás — mint halljuk — 3 napra van terve-
ve és visszafelé a nagy *Rákóczy* és bujdosó társai sírját
is felfogják *Kassán* keresni és kegyeletük jeléül meg
fogják koszorúzni.

Az egri országos dalverseny augusztus hó
15—19-ike között fog megtartatni. Hogy ez a dalverseny
országos jelentőségű, hatalmas kultúrúnnepség legyen,
ugyanakkor fogja Eger városa leleplezni az egri vár hős
védőjének, *Dobó* Istvánnak, *Strobl* Alajos mester vésője
alól kikerült ércszobrát, s bemutatja Hevesvármegye és
környékének gazdasági és ipari termékeit egy gazdag
kiállításon.

Versenykuglizás. Putnok nagyközség intelli-
genciája folyó hó 28-án közvacsorával egybekötött ver-
senykuglizást rendez a putnoki fürdőben. A verseny kez-
dete délután 3 órakor. Részvételi-díj a versenyben 1 k.

Uj csendőrállomás. A belügyminiszter *Szent-
simon*, Alsó- és Felsőhangony községek kérelmét meg-
hallgatván, Szentsimonban csendőr állomást fog föllállítani.
A föllállítandó csendőrségi állomás a kassai 4. csendőrségi
kerületbe fog tartozni.

Tennis-verseny. Mint értesülünk a csizi fürdő
igazgatósága június hó 1-én szombaton, díjazással egybe-
kötött tennis-versenyt rendez, a mely iránt városunk
tennis-társasága körében is nagy az érdeklődés, s mint
halljuk annak néhány agilis tagja részt is vesz a ver-
sényen.

Körjegyzők gyűlése. F. hó 23-án, délelőtt 10
órákor a vármegyei körjegyzők a megyei székház föld-
szinti volt pénztár helyiségében közgyűlést tartottak —
Ezen a gyűlésen a jegyzők egyleti, temetkezési és nyug-
díj szabályrendelet tervezetüket is tárgyalták, a mely
tervezetek kisebb módosításokkal elfogadtattak. Szőnyegen
volt a cigány ügy rendezése is. Egyéb folyó ügyeken
kívül a közgyűlés főtárgya az 1895. évben a községek-
nek adott államsegélyből a jegyzői átalányokra eső rész
megvonása fölötti tanácskozás volt. Ez elvont segélyek
által a községek szenvednének tetemes károkat, a mi
ellen azok, a jegyzők indítványára, képviselőtestületeik
utján tiltakozni és előterjesztéssel élni fognak. — Ezen
ügyben a jegyzők számitanak a községek és a törvény-
hatóság támogatására.

**Hivatalos órák a rosznyói adóhivatal-
nál.** A rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóságnak
intézkedése folytán közhírré tétetik, hogy a rosznyói
kir. adóhivatalnál a hivatalos órák a közönség részére
jövő június hó 1-től október 1-ső napjáig reggeli 9 órá-
tól délután 1 óráig lettek megállapítva.

Öngyilkosság. *Raab* Ferencz nyugalmazott fő-
mérnök, ki a helybeli államépítészeti hivatalnál is hosz-
szabb ideig működött, s különösen a szulovai-ut építés
vezetésénél nagy ambícióval és szorgalommal munkál-
kodott, f. hó 22-én Budapesten, jötevője: *Baross* *Gábor*
szobra talapatánál agyonlőtte magát s nyomban meg-
halt. Mikor itt élt és járt közöttünk, már látható volt
rajta, hogy lelki egyensulya megbillent különösen az
utóbbi időben, úgy hogy rövid idő alatt nyugdíjazni
kellett, s e közben Budapestre ment lakni, hol tettét
elkövette.

Gyilkos vő. *Garamszécsen* *Lovics* József nagyon
haragudott apósára *Tokár* Mihályra, mert ez gyakran
szidta őt iszákossága miatt. Ezért az öreg az ingatlaná-
ból is ki akarta tagadni vejét, ki boszut forralt apósa
ellen. A 27 éves *Lovics* József folyó hó 18-án magához
véve 3 nappal előbb élesre köszörült baltáját, megleste
apósát, s mikor ez a közelben elhaladt, utána ment és
ugy nyakszirtzen vágta, hogy az öreg szörnyet halt. —
Hullájának boncolása *Garamszécsen* folyó hó 20-án ment
végbe, melyet dr. *Zehery* István törvényszéki és dr.
Csiky Ferencz uradalmi orvos végzett dr. *Mészáros*
István kir. ügyész és *Gazda* Pál nagyrőzei aljárásbíró
közbenjöttével. — A vizsgálat gyilkosság büntette miatt
Lovics József ellen folyamatba tétettet.

Agyonforrások gyermek. *Dudás* *Ilona* sum-
jáci 4 éves gyermek folyó hó 24-én leforrások követ-
keztében elhalt. Boncolása folyó hó 25-én ment végbe
Sumjácson, s ott *Pongrácz* *Dezső* vizsgálóbíró és dr.
Zehery István kir. törvényszéki orvos is résztvett.

A miskolci gyapjувásár. A miskolci ke-
reskedelmi és iparkamara figyelmezteti az érdekelteket,
hogy a miskolci idej gyapjувásárt folyó évi június hó
19-én tartják meg a miskolci termény- s áruaktár
helyiségében.

**Mezőgazdasági tanfolyam tanítók ré-
szére.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur folyó

évi május hó 4-én kelt 40301. számú rendeletével folyó
évi július hó 15-étől augusztus hó 10-ig bezárólag az
algyógyi, adai, békéscsabai, breznóbányai, csákvári, csik-
szeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, sza-
badkai, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati,
szentimrei és szilágysomlyói földmives iskolánál 20—20,
összesen 320, a kecskeméti földmives iskolánál pedig
tényleg működő gazdasági szaktanítónok részére négy-
hetes mezőgazdasági, illetőleg kertészeti és női háziipari
tanfolyamot rendez. Ezen gazdasági irányu tanfolyam
tartamára minden felvett tanító és gazdasági szaktanítónó
a földmívelési miniszter ur tárczája terhére 100 kor.,
azaz száz korona segélyben részesül, mely összegből
az ellátás, az utiköltség, szóval minden kiadás fedezendő
lesz. A fent említett 16 földmives iskolához azon nyil-
vános iskoláknál rendes tanítói állomáson működő és
még mezőgazdasági tanfolyamot nem végzett tanítók vé-
tetnek fel, a melyekben a gazdasági ismételő iskola már
megnyit, vagy a melyekben ezen iskola már a jövő
tanév folyamán remélhetőleg megnyílik. A kérések a
vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz intézve folyó
május hó 29-ig a vármegye kir. tanfelügyelőjéhez terjesz-
tendők be. — A felekezeti iskolák kántortanítói eltávo-
zásukat illetékes és közvetlen hatóságuknak kellő időben
jelentsék be oly czélből, hogy esetleg helyettesítésükről
kellő időben gondoskodás történhessék.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajo-
gömöri Mátyas király szoborra ismételtelen a következő
adományok voltak be: *Rozsnyóról* *Fábián* *Ferencz*
apátkanonok pléb. gyűjtése: *Markovics* *Géza*, *Hermann*
Istvánné, *Zemann* *Ödön*, *Weissenpacher* *Géza*, *Havrilla*
Béla, *Hokya* *Béla*, *Majoros* *István*, *Czerva* *Mihály*, *Prok*
József, *Fuhrman* *László* és *Csapó* *László* 1—1 kor.
Pácsay *István* 2 kor. *Balász* *Béla*, *Wenczel* *János*, *Czanik*
János, *Bischof* *Ferencz*, *Juhász* *Pál* és *Andrejkovics*
Bertalan 50—50 fill. *Süss* *József* 60 fill. *Adám* *Gyula*,
Wahlner *Géza*, *N. N. Kemény* *Géza*, *Szárnovszki*, *Tomesz-
ko* *József* 40—40 fill. *Varga* *István* 30 fill. *Miriovszky*,
Járossy *Márton*, *Pacziga* *József* és *Hermely* *Sándor*
20—20 fill. *Hermann* *István* 10 fill. Összesen 20 kor
20 fill. — *Gömör* *Mihályfalváról* *Sipos* *Károly*
ev. ref. tanító gyűjtése: *Forgon* *Rafael*, *Forgon* *Lajos*,
Czékus *Mariska* és *Sipos* *Károly* 1—1 kor. *Orvay* *Pál*
60 fill. *Forgon* *Károly*, *Bodon* *Zsiga*, *Forgon* *Antal* és
Bodon *Károly* 50—50 fill. *Tyukody* *József* 40 fill. *Bodon*
Rafael id. *Bodon* *Lajos*, *Forgon* *László*, *Bodon* *Ferencz*
20—20 fill. *Bodon* *Lajos* 16 fill. ifj. *Bodon* *László* 14
fill. *Forgon* *András* 10 fill. Összesen 8 kor. *Pelszür-
ről*: *Rabin* *József* gyűjtése 2 kor. 20 fill. *Nagyszuhá-
ról* *Kengyel* *Lajos* körj. gyűjtése; *Susány* község. *Telep*
község, *Nagyszuha* község, *Cserepes* község, *Válykó* köz-
ség, *Kengyel* *Lajos*, *Kengyelné* *Záhonyi* *Kornélia* 1—1
kor., *Deák* *György* bíró, *Paulovszky* *Pál* tanító, *Perzsely*
Pál bíró 50—50 fillér, *Deák* *János*, *Csebiszky* *János*
40—40 fill., *Perzsely* *András*, *Fulér* *Márton* és *P. Csiesel*
József 20—20 fill., *Talán* *Ilona* és *Gyomor* *János* 10—10
fill. Összesen 10 kor. 30 fill. — *Felsővályból* *Koós*
István ev. ref. tanító gyűjtése: *Koós* *István* 1 kor. 27
fill., *Mikó* *János* csendőr *Nagyszöllősről* 1 kor., iskolai
növ. gyűjtése 4 kor. 13 fill. Összesen 6 kor. 40 fillér.
Tornaljáról *Stefanyák* *Róbert* r. k. tanító gyűjtése
tanítványai körében: *Münster* *Tiborka* és *Gaal* *Andorka*
1—1 kor., többi kis tanulók 2 kor. 41 fillér. Összesen
4 kor. 41 fillér. — Mindezen szép és nemesszívű ado-
mányokért és lelkes áldozatkészéért e helyen is meleg
és hálás köszönetet mondok a szobor-bizottság nevében.

Tisztelettel: *Id. Bogár* *Lajos*, szobor-biz. pénztáros.

Szerkesztői üzenetek.

H. R. A küldött versek nem közölhetők. Az igaz, hogy a
klappanciák pattognak, de a klappancia még nem költemény s a
rimfaragás nem költészet.

Szalai *Banó*. Jönni fog; talán még a „czápa fogás” is.

Körjegyző ur!

20 korona jutalmat adok, ha szerez községében részemre
két szobás lakást kerttel, a hol vadászati és halászati jog
szerezhető. — *Rimaszombat*, 1907. május hó.

Vályi *Pál*.

Hirdetés.

Zmeskál *József* cserenesényi gazdasága
közhírré teszi, hogy a cséplési idényben egészen új
8 lóerejű gőzgépjével, mely kazalozóval és fűrészel
is fel van szerelve, 5% mellett cséplési
munkát végez. Értekezhetni lehet gazdaságára
címzett levelekben, u. p. *Rimaszombat*. 2—5

Tégla eladás

1000 darab — Likér olvasztó-telep ab kemence —
40 korona. — Állomás öt percz.

1—12

Kuchta *Dániel* *Nyustya*.

Értesítés.

**A putnoki hitelbank részvény-
társaság** a t. közönség tudomására hozza,
hogy a pénztárában elhelyezett állandó jel-
legű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot,
a változó betéteknél pedig

4¹/₂, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét-kamatadót az intézet mindenkor
a sajátjából fizeti.

11—4

Az igazgatóság.

Kiadó, esetleg eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 9. számú földszintes, kőből épült, magános udvarral bíró ház, mely egy utcára nyíló bolthelyiséggel, 3 szoba, konyha, kamara, pinze stb. mellékkeliségekkel bir, aug. hó 1-től bére vehető, esetleg örök áron eladó. Bérelni vagy venni szándékozók forduljanak a tulajdonos **ösv. Maléter Albertnéhez.** 3-3

Imakönyv.

A bérálás szentsége a hitéletre képesít; a hitét pedig az imádságból táplálkozik, mikor az ember lelkét Istenhez emeli fel. — Ennélfogva a jó

imakönyv

nagy segítség a jó imádsághoz és így legalkalmasabb ajándék a bérálandók részére egy jó

imakönyv.

Igen nagy választékban és jutányosan kapható:

RÁBELY KÁROLY

könyvkötőnél Rimaszombat (Kossuth Lajos-u. 5.)

Gyógyfürdő megnyitás!

Van szerencsém a nagyközönség tudomására hozni, hogy a személyes felügyeletem alatt álló

Várgede-gyógyfürdőt

folyó évi május hó 19-én (pünkösd vasárnapján) **ünnepélyesen megnyitottam.**

A budapesti vegykiserleti állomás vezetőségének a fürdőtelepen végzett vegyelemzése után meg lett állapítva, hogy a fürdő gyógyvize a földes vasas ásványvizek csoportjába tartozik s összetételében a külföldi nevezetesebb ásványvizek közül a Spaai, Pymonti és Schwalbachi hirneves vasas ásványvizekkel egyenértékű, s így azok, a kik ismerik ezen külföldi fürdők csodás hatását, azok tisztában vannak azzal, hogy a várgedei gyógyfürdő szénsavas vasas vize csodás eredménnyel használható: **a kevés vérűségben szenvedőknek; sápkórósoknak; nagyobb betegségek kiállása után megmaradt gyengeségeknél; a férfi és női betegségek és azok következményeinél; méhurutnál; idült oszvos bántalmaknál; kőszvényes bajoknál stb. stb.**

A fürdőt teljesen újonnan és modern alapon szereltem fel, a hol mindenkor kitűnő és izletes ételek és italok kaphatók; a fürdőtelepen a közönség szórakoztatására állandó tarsasjátékok tolynak cigányzene kíséretében, s így szabad remélnem, hogy ezen gyógyfürdőt nemcsak azok fogják felkeresni, kik betegségeikre enyhülést keresnek, hanem tekintetbe véve a gyógyfürdő dus vasas és szénsavas vizének kellemesen savanyu ízét, a fürdőnek enye éghajlatát, egészséges és pormentes levegőjét, a természet szépségei által megáldott vidéket, a páratlan jó vasuti összeköttetést, felkeresik azok is, kik kellemes szórakozást akarnak maguknak szerezni.

A fürdő iránt bővebben érdeklődőknek a gyógyfürdő vezetősége portómentesen küldi meg a fürdő prospectusát.

Midőn a fentieket a gyógyulni és szórakozni vágyó közönség tudomására hozom, egyben szives pártfogásukat kérve maradok kiváló tisztelettel

KOHN ALBERT,
fakereskedő, fürdőtulajnos.

2-3

Imakönyvek,

mese- és képekönyvek, ifjúsági iratok, levélpapírok, emlékkönyvek, albumok, olajfestékek, aquarel-festékek stb., továbbá irodai berendezéseket, nyomtatványok és könyvkötői munkák elkészítését jutányos árban elvállalja:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő

Rimaszombat.

A hisnyóvízi vasgyár

felvesz nagyobb számú **vasöntő tanuló**t, kik már 2-3 hó múlva, fentartásokra elegendő keresetre tehetnek szert, addig a gyár részéről segélyben és a 3 évi tanoncizdó alatt ingyenes iskoláztatásban részesülnek. **Jelentkezések** a gyár igazgatóságához Hisnyóvízre (Gömörmege) intézendők

Gánócz gyógyfürdő

Szepesmegyében, a kassa—oderbergi vasut fővonalán, a poprad-felkai állomástól 30 percz alatt elérhető.

Posta, vasut és telefon helyben.

Fürdőidény május 15-től szeptember hó 15-ig!

Rendkívüli szénsav tartalma, 24 fokú természetes hévízzel, mely most újból lett vegyelemzve és a fürdőtelep újonnan vízvezetékekkel ellátva. Férfi és női tükör-, kádfürdők, masszázsal és hideg gyógy mód alkalmazással. Ajánlatos reuma, kőszvény, isiás, **ideges szívbetegségek**, gyomor-hurut, emésztési bántalmaknál, vérszegénység, női bajoknál, sőt izomhüvelyeknél, görvélves bántalmaknál és angol kórál felülmulakatlan s egyedüli. **Szoba árak naponta 1 K 20 f-től feljebb.** Házilag kezelt kitűnő, jó, izletes és olcsó ellátás a la Carté és table d'hote. Elő- és utóidényben tetemes ármegedmény. Állandó fürdőorvos **Dr. Schulhof Zsigmond** Budapestről e. a. t. Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld a fürdőgondnokság Gánócz, a Budapesti menetjegyiroda, valamint

WANIEK GYULA,
fürdőtulajnos, Kassa.

4-5

Hirdetmény.

2341 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közönségre teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtható, **Hangonyi István és társai** végrehajtást szenvedő elleni 320 korona s járulékaik iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§ ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Uraj községben fekvő s az uraji 89. sz. tjkönyvben Hangonyi István és Hangonyi Károly nevére irt 24/a. hrzi számú bontelekre és azon épült házra 342 korona kikiáltási árban:

az uraji 196 számú tjkönyvben 517, 518, 519, 520, 521. és 590. hrzi szám alatt foglalt s ifj. Hangonyi Károly, Jelen Ágostonné szül. Bolyky Etelka, Bolyky Gábor, özv. Gál Gáborné sz. Bolyky Franciska, Bolyky Gyula, Bolyky Gizella és Hangonyi Istvánné szül. Ruzsinszky Julianna nevére irt szántó-, rét-, legelő- és erdőbirtokra a 2815 korona kikiáltási árban;

az uraji 200. sz. tjkönyvben 34/b. hrzi szám alatt foglalt s Vincze Benjamin és neje Vasas Zsuzsanna nevére irt házra és udvarra 60 korona kikiáltási árban és az uraji 227. számú tjkönyvben 34/a. hrzi sz. alatt foglalt s Czink Irma nevére irt házra és udvarra 60 korona kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1907. évi július hó 24-ik** napjának délelőtti 10 óráját Uraj községbe, a községi bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 34 korona 20 fillért, 281 korona 50 fillért, 6 koronát és illetően 6 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1907. évi április hó 30. án.

Dr. Musotter, kir. tsvzéki bíró.

Saját műhelyemben készült butorok!

BUTOR

a saját műhelyemben készült, feltűnő olcsó, — nagy választék — szép és jó kivitelben kapható:

Deutsch Géza

kárpitós és diszitó butorraktárában, **Kossuth Lajos-utca 3. sz.,** (dr. Weinberger Rezsó ügyvéd ur házában)

Saját műhelyemben készült butorok!

Eladó minden eltagadható árban egy erős, 3 lóerejű Mayer-féle villanyos benzín-motor

cséplővel, maszával felszerelve, kifogástalan állapotban Megtekinthető a tulajdonosnál: **Szádeczky Zoltán** nemesradnóti malomtulajdonosnál, ki az illető vevőt 1 nap alatt a kezelésre a vétel esetén díjtalanul betanítja. 1-2

Hirdetmény.

1881. sz. — **Rimaszabadi** község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

Es azzal a felhívással tétetik közzé:

1-szor, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §§ oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15 §-a a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7 §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15 §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis **1907. november hó 14-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelle után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2-szor, hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18 §§-ainak esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1907. évi november hó 14-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelle után ellentmondásuk figyelembe vételni nem fog;

3-szor, hogy mindazok, a kik a telekkönyvi általa kitésa tárgyában tett intézkedések által, nemkülönb az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják, e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1907. évi november hó 14-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakítások közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszeműleg harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvények rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Kelt Rimaszombatban, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi április hó 24. én.

3-3

Dr. Musotter, kir. tszéki bíró.

Id. RÁBELY MIKLÓS

KÖNYVNYOMDÁJA RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

*** **

Ajánlja a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, .. modern berendezésű ..

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

*** **

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok és levélborítékok stb.

Pénzüntézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények, szelvények, betétkönyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragezdulák, intő levelek, levélpapírok és borítékok czégyomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelező-lapok stb. — Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek gyászjelentések, névjegyek stb. elvállaltatnak.